

GYVENTOJŲ VEIKSMAI TERORISTAMS PANAUDOJUS BIOLOGINĮ MASINIO NAIKINIMO GINKLĄ

Teroristų išpuolio objektai gali būti žmonės, gyvūnai, augalai, maisto produktai, pasėliai. Jiems sunaikinti arba užteršti gali būti panaudoti masinio naikinimo ginklų komponentai, kurie pasižymi naikinamuoju ir žalojamuoju poveikiu. Šiuo metu egzistuoja šios pagrindinės masinio naikinimo ginklų rūšys:

biologinis, cheminis, branduolinis, radiologinis.

Biologinis ginklas – tai masinio naikinimo ginklas, kurio veikimas pagrįstas žmonių, gyvulių ir augalų ligas sukeliančio užkrato paskleidimu.

Bioterorizmas gali būti:

-paslėptas, kai asmenys paveikiami jiems apie tai nenučiuokiant, o ligos protrūkis yra įtariamasis tik pastebėjus neįprastos ligos simptomus arba

-keletą ligos atvejų vienoje vietoje;

-gąsdinantis, kai žmonėms yra pranešama, kad buvo panaudotas biologinis agentas.

Pavojingos biologinės medžiagos

Užkrato kaip pavojingos biologinės medžiagos gali būti panaudoti raupų, juodligės, maro sukėlėjai, Ebola virusai ir kt.

Raupų sukėlėjas. Jis paskleidžiamas aerozolio pavidalu, patvarus, žmogus juo užsikrečia nuo žmogaus. Inkubacinis periodas trunka 10-12 dienų, užsikrečia apie 30 proc. žmonių.

Juodligės sukėlėjas. Aerozolių arba miltelių pavidalu paskleidžiamos mikroorganizmų sporos yra labai patvarios. Šio sukėlėjo žmogus žmogui neperduoda (išskyrus odos formą). Inkubacinis periodas – 2-60 dienų, užsikrečia daugiau kaip 99 proc. žmonių.

Maro sukėlėjas. Paskleidžiamas aerozolio pavidalu per kraujasiurbius vabzdžius, vidutinio patvarumo, žmogus užsikrečia nuo žmogaus. Inkubacinis periodas tęsiasi 2-3 dienas, užsikrečia daugiau kaip 90 proc. žmonių.

Ebola virusas. Paskleidžiamas aerozolio pavidalu, vidutinio patvarumo, žmogus šiuo virusu užsikrečia nuo žmogaus. Inkubacinis periodo trukmė – 7-9 dienos, užsikrečia daugiau kaip 70 proc. žmonių.

Toksinai

Botulinas – paskleidžiamas aerozolio pavidalu arba užteršus maistą, vidutinio patvarumo, žmogus nuo žmogaus neužsikrečia. Inkubacinis periodas – 12-72 valandos, paveikiama daugiau kaip 70 proc. žmonių.

Ricinas – paskleidžiamas aerozolių pavidalu arba užteršus maistą, vidutinio patvarumo, žmogus nuo žmogaus neužsikrečia. Inkubacinis periodas trunka 4-8 dienas, paveikiama daugiau kaip 90 proc. žmonių;

Pavojingos biologinės medžiagos gali būti paskleistos aerozoliais išpurškiant užkrato:
-diversiniu būdu (slaptai, iš anksto suplanavus, užteršus vandenį, maisto produktus, orą ir t.t.);
-transmisiniu būdu (išplatintus dirbtinai užkrėtus mikroorganizmais kraujasiurbius vabzdžius: erkes, blusas, uodus arba graužikus – žiurkes, peles);

Atsiminkite, kad pavojingų biologinių medžiagų nei pamatysime, nei užuosime, todėl, jei pastebėjote paskleistus neaiškius aerozolius, aptikote įtartinus daiktus prie vėdinimo sistemų, purškimo įtaisus, neįprastus biralus ar įtartinus paketus, jokių būdu nelieskite jų. Nedelsdami skambinkite telefonu 112. Jei esate darbovietėje, pirmiausia apie įvykį praneškite savo institucijos vadovui ir skambinkite telefonu 112. Informuokite pastato apsaugos darbuotojus ar kitus prižiūrėtojus. Užsidenkite nosį ir

burną. Pasitraukite nuo nežinomo šaltinio. Jeigu buvote lauke, eikite prieš vėją arba statmenai vėjo kryptiai į aukštesnes vietas. Jeigu tai įvyko pastate ar kambaryje, išeikite iš jo, uždarykite duris ir neleiskite įeiti kitiems asmenims. Kuo greičiau nusivilkite užterštus drabužius ir sudėkite juos į polietileninį maišą ar į bet kokią talpyklą, kurią galima sandariai uždaryti arba užrišti. Šie drabužiai turi būti atiduoti specialiųjų tarnybų darbuotojams. Kuo greičiau nusiprauskite po dušu su muilu. Nevartokite chlorkalkių ar kitų dezinfekantų. Surašykite visus tame kambaryje ar teritorijoje buvusius žmones, ypač tuos, kurie turėjo tiesioginį kontaktą su įtartinomis medžiagomis. Pateikite šį sąrašą vietinėms visuomenės sveikatos priežiūros institucijoms ir teisėsaugos pareigūnams, kad jie galėtų vykdyti tolesnį tyrimą ir teikti rekomendacijas.

Jeį netikėtai kiltų ligų protrūkis:

- klausykite pranešimų per radiją ir televiziją;
- neišsigąskite ir nekelkite panikos;
- nevirtokite produktų, kurie nėra termiškai apdoroti arba virtokite tik tuos produktus, kurie buvo sandariai uždaryti;
- virtokite tik virintą vandenį;
- laikykitės asmens higienos reikalavimų;
- patalpas valykite drėgna šluoste;
- pajutę pirmuosius sveikatos sutrikimus: pykinimą, vėmimą, viduriavimą, kylančią temperatūrą, tuoj pat kreipkitės į medikus.

Atsiminkite – užkrečiamosios ligos plinta geriant užterštą vandenį, valgant užterštus maisto produktus, nesilaikant asmeninės higienos reikalavimų, liečiant užkrėstus daiktus, bendraujant su sergančiais ar užsikrėtusiais žmonėmis.

Telšių rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro informacija